

Lesplan

Gemaakt door Evy De Beule, Sint-Jan Berchmansinstituut Puurs-Sint-Amands, België

Titel van de activiteit: Dode hoek	Onderwerp: Verkeer
Leeftijdsgroep: 12-14 jaar	Duur: 1 uur (50 minuten) + praktische oefening indien mogelijk

Leerdoelen:

1. Kennisdoel:
 - Studenten begrijpen de beperkingen van voertuigspiegels (dode hoeken, beperkt zicht) en kunnen de gevolgen hiervan uitleggen voor de veiligheid van andere weggebruikers, zoals fietsers en voetgangers.
2. Vaardigheidsdoel:
 - Studenten kunnen veilige maatregelen nemen wanneer ze te voet of met de fiets in de buurt van grote voertuigen reizen, zoals:
 - De dode hoeken van vrachtwagens of bussen vermijden.
 - Indien mogelijk oogcontact maken met de bestuurder.
 - Een veilige afstand bewaren bij het inhalen of passeren van een groot voertuig.

Lesmethode en -technieken: Dialoog, vraag en antwoord, coöperatief leren/groepswork, discussie, probleemoplossend denken, reflectie

Materialen / Hulpmiddelen / Gebruik van technologie:

Gebruik het lesblad over gevarenherkenning in het verkeer en dode hoeken voor fietsers van de VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde).

- Afdrukken met situatiesfoto's
- Afdruk van de dode-hoekenposter
- Een "groot" voertuig (busje, vrachtwagen, enz.) voor de praktische oefening
 - [Verkeer op School SO | Dode hoek voor fietsers](#)
 - [Geen dodehoekongevallen meer met SofAlert](#)

Beschrijving van de activiteit:

50 min – 1u

Leerkracht (en studenten) (10min)

Introductie

Ondanks een aantal technologische verbeteringen in voertuigen blijft het probleem van dode hoeken relevant. In de klas leert de leerkracht de studenten verschillende **dode-hoeksituaties te herkennen**. Ook kan er geoefend worden met het juiste gedrag rond grotere voertuigen in realistische situaties.

Dode hoek

Toon de video tot (1.30") - [Geen dodehoekongevallen meer met SofAlert](#) (Dutch)
[Be Truck Aware – Blind Spots: Cyclists](#) (ENG)

Laat de studenten de volgende vragen beantwoorden:

- Zijn er punten op je route naar school waar een risico is op een dode-hoekongeval?
- Wie is er ooit bijna betrokken geweest bij een dode-hoekongeval?

Studenten (15min.)

Over de dode hoek

Lees de volgende stellingen hardop voor aan de studenten. Laat hen individueel of in groepen antwoorden.

- Waar of niet waar? Een vrachtwagenchauffeur kan dankzij de verschillende spiegels alles voor en naast de vrachtwagen zien.
→ NIET WAAR. Bepaalde gebieden blijven onzichtbaar voor de chauffeur. Zo'n onzichtbaar gebied wordt een dode hoek genoemd.
- De meeste dode-hoekongevallen gebeuren aan de rechterkant van de vrachtwagen.
→ WAAR. De chauffeur zit links in de cabine. Aan die kant kan hij het beste zien door het zijraam. Aan de rechterkant is het zicht veel beperkter, en daar bevinden zich vaak fietsers en voetgangers.
- Wanneer een vrachtwagen rechtsaf slaat, kan de chauffeur alleen de zijkant van de aanhanger zien in de rechterspiegel.
→ WAAR. De spiegels zijn bevestigd aan de trekker, het voorste deel van de vrachtwagen. Wanneer de vrachtwagen rechtsaf slaat, "vouwt" hij iets, waardoor de spiegels naar binnen bewegen. Aan de zijkant kan de chauffeur niets zien behalve de achterkant van zijn eigen vrachtwagen.
- Bij een rotonde heeft de chauffeur beter zicht op fietsers omdat hij hoog zit en een goed overzicht heeft van alles wat er gebeurt.
→ NIET WAAR. Bij een rotonde is de chauffeur voortdurend bezig met sturen en manoeuvreren, terwijl hij ook andere weggebruikers in de gaten houdt. Zijn aandacht is verdeeld en de dode hoek verandert continu. Geef de chauffeur voldoende ruimte en blijf uit de buurt bij een rotonde.
- Vrachtwagenchauffeurs moeten op zoveel tegelijk letten dat ze nauwelijks tijd hebben om op kwetsbare weggebruikers te letten.
→ NIET WAAR. Vrachtwagenchauffeurs letten goed op kwetsbare weggebruikers en doen alles wat ze kunnen om ongevallen te voorkomen. Veilig verkeersgedrag is echter een gedeelde verantwoordelijkheid.

Leerkracht (5 min)

Herkennen van risicosituaties

Verdeel de studenten in kleine groepen en deel het blad met de situatiesfoto's uit. De studenten bespreken de gevaren die ze zien en wat ze in elk geval zouden doen.

Dode hoek

Studenten (15min.)

Situatie 1:

Een vrachtwagen stopt naast je bij een verkeerslicht.

→ Discussie: Het is mogelijk dat de chauffeur je niet heeft gezien of is vergeten dat je daar bent. Probeer oogcontact te maken met de chauffeur. Als dat niet mogelijk is, blijf zo ver mogelijk van de vrachtwagen en stap indien nodig van je fiets af.

Situatie 2:

Je nadert een vrachtwagen die stil staat bij een verkeerslicht.

→ Discussie: Het verkeerslicht kan elk moment op groen springen. Als de vrachtwagen rechtsaf slaat,

Leerkracht (Vervolg)

Situatie 2 (vervolg):

→ Discussie: Dit kan erg gevaarlijk zijn. Blijf achter de vrachtwagen, zelfs als het fietspad lijkt uit te nodigen om naar voren te gaan.

Situatie 3:

Je wilt rechtdoor fietsen bij dit kruispunt.

→ Discussie: De bestuurder van het busje moet jou voorrang geven omdat het fietspad door het kruispunt loopt. Het is niet zeker dat hij je heeft gezien.

Verminder je snelheid en probeer oogcontact te maken met de bestuurder.

Reflectie (5 min)

Vertel de studenten dat tijdens deze les al verschillende dode-hoeksituaties zijn besproken en vraag of iemand kan uitleggen wat een dode hoek eigenlijk is.

→ Antwoord: Een dode hoek is een gebied rond een voertuig waar de bestuurder je niet kan zien. De meeste voertuigen hebben een dode hoek. Hoe groter en hoger het voertuig, hoe groter de dode hoek.

Praktische oefening (+25 min.)

Gebruik een "groot" voertuig (busje, vrachtwagen, enz.)

Studenten

Oversteken / Oogcontact

Laat de studenten oversteken bij het zebapad zoals ze in echt verkeer zouden doen. Twee of drie studenten zitten in het voertuig (afhankelijk van het aantal zitplaatsen). De student in de bestuurdersstoel speelt een afgeleide chauffeur (kijkt weg, gebruikt telefoon, rommelt met de radio, enz.). Let goed op welke studenten daadwerkelijk wachten met oversteken totdat de "chauffeur" oogcontact maakt.

Na het oversteken van alle studenten, stel de volgende vragen:

- Hoe kun je zeker weten dat een chauffeur je heeft gezien en je laat oversteken? (Oogcontact)
- Aan de student(en) in het voertuig: Heeft iedereen oogcontact met je gemaakt?

Leg uit dat studenten pas van de stoerand mogen stappen als ze zeker weten dat de chauffeur(s) voor hen stopt, wat betekent dat ze oogcontact hebben gemaakt met de bestuurders aan beide kanten.

Dode hoek

*Laat de studenten de eerdere stellingen opnieuw bekijken en bespreken.
Toon de poster over de dode hoeken van vrachtwagens. Misschien kunnen de
studenten hun eigen poster ontwikkelen door een andere video te bekijken.*

[Blind Spot Awareness](#)

*Kun je feedback geven over deze les? Je kunt deze link kopiëren en delen met de
studenten.*

[Active Citizenship Compass Evaluating Learning activity - Formulier invullen](#)